

یک افطاری خوشمزه در زندان!

ماه مبارک رمضان (قمری) در زندان از راه رسید. دهم آبان، اول ماه مبارک بود... با فرا رسیدن این ماه، دلم غرق شادی شد؛ چون از کودکی این ماه را دوست می‌داشت، در این ماه، چهره‌ی زندگی روزمزه دگرگون می‌شود و انسان روزه‌دار لذت معنوی خاصی را حساس می‌کند. نخستین روز ماه رمضان سپری شد، هنگام افطار فرا رسید، آماچیزی برای من نیاورند. نماز را خواندم و به سیر در عالم خطاطات این ماه - بویژه خاطرات ساعت افطار و شادمانی روزه‌داران در هنگام افطار - پرداختم. آن لحظات شادی‌آور و فرح‌افزای سر سفره‌ی افطار در کنار خانواده، با سماوری که در برابر ما می‌جوشید، در خاطرم گذشت. همچنین آن خوردنی‌های اندک و سبک مخصوص افطار را به آوردم؛ بویژه «ماقوت» را - گذاری معروف مشهدی هاک که ظاهر اختصاص خود آنهاست - به باد می‌دانم. که از هر غذایی برای افطار، آن را بیشتر دوست می‌داشم. این «ماقوت» از آب و نشاسته و شکر تهیه می‌شود و به شیوه‌ی خاصی آن را می‌پزند. همسر من نیز در پختن آن همانند بختن سایر غذاها، بخوبی وارد است. ناگهان به خود بازآمد و از خداوند مغفرت طلبیدم. شاید این گرسنگی بود که خاطرات یاد شده را در ذهنم برانگیخت. شاید هم علت، تنهایی بود. به هر حال باید صبر کرد. نیم ساعت پس از مغرب، یک فنجان چای به دست آوردم. مدتی بعد شام آوردم، که به خاطر نامرغوبی، دل بدان رغبت نمی‌کرد. آماقیاری از آن را خورد و بقیه را برای سحری گذاشت. در سحر هم مابقی آن را با اکراه خوردم. زیرا این غذا اصل نامطبوع تر شده بود. نخستین روز بزرگ می‌توان گذشت.

روز دوم، نگهبان اطلاع داد که چیزی برای شما فرستاده شده. آن را گرفتم و باز کردم، دیدم انواع غذاهایی که در افطار به آنها می‌دارم، در چند بشقاب برایم فرستاده شده است. این غذاهایی چند نفر کافی بود. همسر آن را لازم نمی‌داند، اینکه با فرار جور در نمی‌آید. خودش رامتنی می‌کند، دارای تقوی، یعنی آن تجهیز لازم را، آن را لازم نمی‌داند، در مقابل آسیب گناه بر تن می‌پوشد وارد منطقه‌ی گناه می‌شود. برای دستگیری گناهکاران، خلاصه، تقواین است.

۱) موضوعی که رهبر انقلاب در جلسات تفسیر قرآن مسجد امام حسن (ع) در سال ۵۳، به آن اشاره کرده و نسبت به آن چنین گلایه می‌کند: «اوی به حال آنهاشی که مردم را از قرآن دور می‌کنند، از قرآن می‌زمانند، به بهانه‌ها و معاذیر گوناگون، نمی‌گذارند مردم قرآن را باز کنند به قصد فهمیدن، اوی به حاششان! و شما باید برادران و خواهران، که امروز سر و کار ما با قرآن است. همانطوری که پیغمبر خدا فرموده است: «فَإِنَّ الظَّنَّتْ سُرُورُ الْفَتْنَ كَفَطَ الْأَيْلَيْ الْمَظْلَمِ فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ» آن روزی که فتنه‌های انتخاب شده باشد پارهای المظلوم فاعلیم بالقرآن». آن روزی که فتنه‌های انتخاب شده باشد پارهای راههای عرضی را در مقابل چشم‌های نایابانو نزدیک بینمان مشاهده نمی‌کنیم؟ دزدان و غول‌ها را هزار از هر سویی و به هر شکلی، چشم بینانم بینند؟ پس کی باید به قرآن رجوع کرد؟ برای کی است؟ برای وقتی که امام زمان (ع) بیاند؟ او که خودش قرآن ناطق است، امروز روزی است که به قرآن مراجعه باید کنیم؟

۲) سه خصوصیت مهم بحث‌های فکری اسلامی دلیل دیگر این دغدغه‌ی همیشگی رهبر انقلاب را نیز شاید بتوان در سه خصوصیت مهمی که ایشان در بحث‌های فکری اسلامی، ضروری تخلوف‌ناپذیر از سوی متغیران اگاه‌ذکر می‌کنند و در مقایسه کتاب «طرح کلی اندیشه‌ی اسلامی در قرآن» نیز به آن اشاره می‌کند فهمید: یکی از آنها اینکه در فهم اصول اسلامی، مدارک و متنون اساسی دین، اصل و مبنی باشد نه سلیقه‌ها و نظرهای شخصی و اندوخته‌های ذهنی... ایشان سپس آن را کامل ترین و موثق ترین سند قابل اعتماد برای فهم اصول دینی معرفی می‌کنند. این ویژگی در کنار دو ویژگی ضروری دیگر یعنی (۱) خروج معاشر فاز تحری و (۲) تکالیف عملی و بیویژه زندگی اجتماعی بودن، و (۳) ملاحظه‌ی مسائل فکری اسلامی به صورت پیوسته و اجزایی یک واحد موضوعاتی است که موجب می‌شود نیاز جامعه‌ی اسلامی و مسئولان و حاکمان آن به قرآن، به صورت مستمر وجود داشته باشد.

به همین علت، آیت‌الله خامنه‌ای حتی در دوران رهبری، و با همه‌ی مشغله‌ها و کارهای عدیده که دارند، باز هم اهتمام به قرآن در رفتار فردی و اجتماعی ایشان مشهود است. از قرائت روزانه و مداوم قرآن، تا حافظت کردن آن، تا جلسات تفسیر قرآن که در دوره‌ی ریاست جمهوری و اولین رهبری وجود داشت، تا دیدار ثابت با قاریان و حافظان قرآن در اولین روز ماه مبارک رمضان، و از همه‌ی آنها مهمنه، استفاده از اعراف و اصول قرآنی در تحلیل رویدادهای داخلی و بین‌المللی، و اتخاذ موضع بر اساس آن، همه و همه، جلوه‌هایی از اهمیت قرآن در سیره‌ی رفتاری ایشان است. از همین روی، نه تهان بگان و متغیران، بلکه آحاد جامعه‌ی اسلامی و مخصوصاً بمنهجه‌ای اقلایی باید داکثر تلاش شان را برای هنرنمایی در قرآن، و فهم معارف قرآنی و تطبیق رفتار خود با این تعالیم به کار گیرند. دو سه روزی بیشتر نامه‌های قرآن نمایند است. مادر مرضان فرست خوبی است برای همنشینی و نزدیکی بیشتر به این چشممه‌ی لایزال خدایی.

۱- ایمان باید آگاهانه باشد

آن ایمانی که فلان مرد مسلمان دارد، برای نگه داشتنش باید بگوییم روزنامه نخواند، فلان کتاب را نخواند، در کوچه بازار راه نسروید، با فلان کس حرف نزند، سرما و گرما نخورد، آفتاب و مهتاب نبینند، تا بماند؛ این ایمان متأسفانه نخواهد ماند. ایمانی لازم است که آنچنان آگاهانه انتخاب شده باشد که در سخت ترین شرایط هم آن ایمان از او گرفته راحت زیست، حاضرند همه‌ی فضیلت‌ها را زیر نشود. «الآن اکرہ و قلبہ مطمئن بالایمان» درباره‌ی عمر یاسر، آیه‌ی قرآن می‌گوید: اگر در زیر شکنجه، برای خاطر آنکه دشمن را زد خود لحظه‌ای متصوف کنی، یک جمله‌ی گفتی، بگو، ایمان تو ایمان نیست که با شکنجه از قلب را بشود. آن ایمانی که ختاب بن ارت دارد، آن را داغ می‌کنند به گردش می‌چسبانند، شوخی نیست، آهن گداخته را به بندش نزدیک می‌کرند این کارها، «اطیعو الله و الرسول» خدا و پیامبر را اطاعت کنید، دنیال فرمان آنها را بیتفتد.

بای کلاس درس تفسیر قرآن
آیت‌الله خامنه‌ای | ۱۱)

ایمان باید آگاهانه باشد

یکی از آثار ماندگار رهبر انقلاب در ساخت معرفت و اندیشه، مجموعه‌ی سخنرانی‌های روزانه‌ی ایشان، در مسجد امام حسن (ع) مشهود در سال ۱۳۵۳ است که بنا نام «طرح کلی اندیشه‌ی اسلامی در قرآن» منبعتی استنایی برای جویندگان معارف قرآنی است. نشریه‌ی خط حزب‌الله در ماه مبارک رمضان مسرور مختصر و کوتاهی دارد در برخی واژگان و مفاهیم مطرح شده در این جلسات در این شماره از نشریه، دو موضوع «تقوا» و «ایمان» مرور شده است.

۱- یاد خدا ریسمان نجات ماست

یک آیه‌ای است، خیلی عجیب است در قرآن، در زمینه‌ی تذکر پیدا کردن؛ «إِنَّ الَّذِينَ اتَّقُوا»، این هم برای با تقواها است اتفاقاً. «إِنَّ الَّذِينَ اتَّقُوا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ ثَذَّكَرُوا»، وقتی یک گروهی شیطان و شیطان صفت او را احاطه می‌کند تا گمراحت باشد، تا ز راه به در برند، تا و راه فراموشی بیندازند، «ذَكَرُوا اللَّهُ» فسروا به یاد خدا بیفتند انسان، یاد خدا یک چنین چیزی است. یاد خدا حریمی است در دست ما علیه شیطان‌ها، یاد خدا ریسمانی است در اختیار ما، برای نجات از ورطه‌ای که دشمنان هوشیاری می‌داشتم. در برابر ما به وجود آورده‌اند.

تقوا

۳- چنین ایمانی در اسلام مطلوب است

این کسانی که فهمیده اند که در این جهان به بیهوهود نیامده‌اند و این جهان به بیهوهود آفریده نشده است، ادامه‌ی سخن می‌دهند می‌گویند «رَبَّنَا» ای پروردگار ما «اتنا سمعنا» ما شنیدیم و فهمیدیم، با گوش تن و با گوش دل، «منادیا» منادی و غریب‌دهی را که «بِنَادِي للایمان» برای ایمان ندادی کرد، ضلای ایمان می‌داد، «آن آتینوا بِنَادِي» می‌گفت به پروردگار تان ایمان بیاورید، «فَامَّا آن وقت ما ایمان آور دیدم، چه جور ایمان آور دند؟ نه، اینها همان گفته ایمان بیاورید، ایمان آور دند؟ نه، اینها همان اولی الایباند، همان متفکرانند. این منادی ممکن است به ظاهر پیغمبری باشد، اما در باطن، پیامبر عقل و تفکر و بینش آنهاست که آنها راه سوی ایمان خدا فرامی‌خواند و دعوت می‌کند. پس منادی به آنها گفته ایمان بیاورید، آنها را روی بینش، از روی درک، از روی شعور و آگاهی کامل ایمان آور دند. این جور ایمانی در اسلام مطلوب است: ایمان آگاهانه.

۴- عالم اسلامی رهبانیت ندارد

قرآن می‌فرماید: «وَرَهْبَانِيَةً ابْتَدَعُوا مَا كَبِيَّا هُنَّا لَهُمْ». رهبانیت که آنان از خود در آورند، به صورت بدعتنی پیروز بشود، اگر همواره بترسد که نبندان این میکروب در جسم او اثر بگذارد، این چطور می‌تواند میکروب‌زده‌ها و واپزده‌ها رانجات ندارد. عالم اسلامی رهبانیت ندارد، گوشه‌گیری ندارد، فرار بگیرد غریق را. یک فرد آگاه مسلمان، هر انسان مسلمان که مسلمان بودن و مسیحی بودن با یکدیگر لازم و ملزم هستند - همین حور است: سعی می‌کند غریق آن وقت است که به پیروزی هم خواهد رسید. آن خودش را خاطر جمع کرده باشد؛ بعد وارد منطقه‌ی واپزده شود و دیگران رانجات بدده؛ اینکه با فرار جور در راه، واپزده را، بیمار را، نجات بدده؛ اینکه با فرار جور در نمی‌آید. خودش رامتنی می‌کند، دارای تقوا؛ یعنی آن تجهیز لازم را، آن را لازم نمی‌داند، در مقابل آسیب گناه بر تن می‌پوشد وارد منطقه‌ی گناه می‌شود. برای دستگیری رستگار و موفق گردد.